

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Formați înregistrate în se-
rimașe. — Măsurătorile nu se
reținut.
INSERȚĂRE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ar-
măturile Birourilor de anușuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oepelke
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Dummeier, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Haras, Suc-
curșale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly de Leobmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmon pe o coloară și 50 și
500. Simbri pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reciamo pe pagina a 3-a o
seria 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„Gazeta” ieșe în mâ-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țintu și din atară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare.
Tergul Inului Nr. 80 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 283.

Brașov, Luni-Marti 24 Decemvre

1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v.

se deschide nou abonament la
care invităm pe toți amicii și spri-
jintorii folei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Una-i vorba și alta-i fapta.

Cu ocaziunea felicitărilor obici-
nute a se schimba între partidele
parlamentare unguresci și între con-
ducătorii lor cu prilejul Anului nou
gregorian, s'au schimbat între re-
presentanții „națiunei” felurite idei
său cel puțin frase, în care diferi-
tele partide unguresci caută a-și
arăta situațiunea lor, aspirațiunile
și dorințele lor, punctul lor de măn-
care la începutul anului nou.

Nici una din partidele ungu-
resci n'a fost anul acesta așa de bo-
gată în frase oratorice și în laude
de sine, ca partida așa poreclită li-
berală. Toți oratorii acestei partide
— după-cum se poate vedea din da-
rea de semă, ce o publicăm mai
jos, — se întrec care de care să
aducă elogii activității „rodnice” a
acestei partide, să preamărescă sim-
țul de libertate „innăscut” al popo-
rului unguresc, care acuma cu fală

pășese într'al doilea mileniu al esis-
tenței sale ca popor europen, și în
deosebi să aducă omagiile cele mai
calduruse guvernului condus de „în-
țeleptul și energicul” ministru-pre-
ședinte Banffy, a cărui „destoinicie”
se afirmă din ce în ce tot mai
mult.

Ba președintele partidei guver-
namentale, baronul Podmaniczky,
merge așa de departe cu dityram-
bele sale, încât exclamă cu emfasă:
„Partida liberală a moștenit prin
activitatea antecesorilor un patri-
moniu strălucit și acest patrimoniu
ni s'a predat nouă prin vocea popo-
rului, care este vocea lui Dumnezeu.
Poporul a judecat asupra noastră,
asupra activității noastre și a guver-
nului sprijinit de noi, și cu ocaziu-
nea alegerilor celor nouă ne-a făcut
părtași de o biruință strălucită”.

Așa ar fi, — decă n'ar fi altfel.
Așa ar fi, decă n'am sci cu toții,
cum se fac alegerile dietale în statul
acesta și mai cu semă, cum s'au fă-
cut alegerile din urmă. De altfel con-
ducătorii partidelor opoziționale, afară
dără de ai partidei kossuthiste, a-
liată la alegerile din urmă cu cea
guvernamentală, au caracterizat des-
tul de bine modul, în care s'au fă-
cut aceste alegeri. Corumperi cu
banii și cu promisiuni, amenințări și
chiar și bătăi, — etă mijlocele, cari
s'au folosit la cele mai multe din
alegerile ultime.

Da, vocea poporului este vocea
lui Dumnezeu!... dăr numai să fiă lăsată
acastă voce a se rosti în tocmai după
cum e convingerea, după-cum sunt
dorințele poporului. Altfel cu nimic
în lumea acăsta nu se poate face un
abus așa de mare, ca tocmai cu vo-
cea poporului.

Și decă corifeii opoziționali ma-
ghiarî se plâng, că organele guver-
nului nu dau pas poporului să-și
arête adevăratele sale dorințe, cu
cât mai mult avem drept să ne

plângem noi, celelalte naționalități,
și în deosebi noi Români, în contra
apăsărilor continue, pe care are a
le suferi poporul nostru și în deo-
sebi în contra tuturor măsurilor, care
s'au luat și care se iau mereu, ca
vocea poporului nostru să nu se
potă auzi nici-când în acest stat.

Nu libertatea, domnilor dela
cârmă, este devisa vastră, ci cu to-
tului tot altceva! Tendința de a avé
cu ori și ce preț puterea în mână
și a o exploata în favoarea companiei
jidano-maghiare, etă întrégă pro-
grama vastră în totă golătatea ei.

Acăsta este starea faptică a lu-
crurilor, și mijlocele, prin care se
susține acăsta stare anormală și de
bună semă stricăciôsă existenței sta-
tului, le cunoșcem cu toții, și le cu-
noșceți și voi ca și noi, — dăr nu
nu voiți, să nu vă dă mâna să le
spuneți. Sub eticheta vastră liberală
se ascunde o marță, de care în ade-
văr trebuie să vă fiă rușine.

Ei bine, dăr cum sunt în stare
așa numiții liberali să ducă de nas
o lume întrégă? Nu se găsec ore
și în sinul poporului maghiar băr-
bați, cari să recunoșcă, că modul de
guvernare actual este cu totu fals
și că urmându-se și mai departe,
după cum s'a urmat până acum,
statul acesta nu va puté avé liniște
nici când și mai curând său mai
târđiu lucrurile vor trebui să ajungă
la o catastrofă?

S'ar găsi, de bună semă, decă
momentan aproape totalitatea con-
cetățenilor noștri milenari nu ar su-
feri de o bolă gravă psihică, de
bolă șovinismului. — Tot ce viețu-
esce în acest stat, trebuie să se pre-
facă în Maghiari! — acăsta e lozinca,
și pentru îndeplinirea acestei utopii
ei jertfesc totul, chiar și convinge-
rile lor politice.

Așa e numai în stare a se sus-
ține la putere partidul poreclit libe-
ral; așa și-a câștigat laurii și Tisza
și Wekerle, și așa crede că-și va

căștiga merite neperitoare pentru „na-
țiune” și actualul șef al guvernului
unguresc, baronul Bánffy.

Aparențele până acum ar fi pen-
tru dênșii, mai cu semă în urma pa-
radei millenare din anul ce acum se
încheiă, dăr aparența nu e tot una
cu realitatea, după cum vorbele fru-
mose ale celor dela putere sunt de-
parte de faptele lor, ca ceriul de pă-
mânt.

Felicitări de Anul-nou între corifeii politici maghiari.

Ca de obicei, și în anul acesta mem-
brii diferitelor partide maghiare din pa-
lament aflători în Budapesta au felicitat
pe conducătorii lor de Anul nou. Cu oca-
ziunea acăsta s'au schimbat vorbiri mai
mult său mai puțin însemnate, din care nu
va fi de rău să facem oate ceva cunoscut
și cetitorilor noștri.

Membrii partidei liberale unguresci s'au
adunat mai întâi în localul clubului liberal,
unde L. Terényi a felicitat în numele celor
adunați pe președintele partidei, baronul
Fr. Podmaniczky. Acesta în răspunsul său
a accentuat „înalta misiune” a partidei li-
berale și „meritele”, ce și le a câștigat
acăsta partidă pentru patrie. „Partida libe-
rală”, dișe vorbitorul, „a moștenit priu ac-
tivismul antecesorilor un patrimoniu stră-
lucit și acest patrimoniu ni-s'a predat nouă
prin vocea poporului, care este vocea lui
Dumnezeu. Poporul a judecat asupra nă-
ștră, asupra activității noastre și a guvernu-
lui sprijinit de noi, și cu ocaziunea alege-
rilor celor nouă ne-a făcut părtași de o bi-
ruință strălucită”. După aceea vorbitorul
îndemnă pe deputații liberali, să lucre în
unire unii cu alții, „ca astfel Ungaria nu
numai să se numescă un stat de drept și
cultural, ci în adevăr să și fiă astfel.” —
După aceea deputații liberali cercetară pe
ministru-președinte, baronul Banffy, pe
care-l salută deputatul L. Lang, care într'un
discurs plin de înalte frase patriotice ac-
centuă meritele guvernului și în deosebi
ale energicului președinte și arêta, că pre-
blemele cele mai apropiate ale partidei

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

O vizită la Edison.

„Vizita d-tale îmi va fi binevenită în
ori-ce timp”.

Toma A. Edison.

Aceste cuvinte, scrise cu nise trăsă-
turi puternice și energice, fôrte asemenea
cu scrisoarea lui Ibsen și din care se vede
tôtă puterea de voință a lui Edison, — se
aflau înaintea mea și m'i causau o emo-
țiune deosebită, de ore-ce de multă vreme
doriam să cunosc în persoană pe „înțelep-
tul apusului”, să pot arunca o privire în
atelierul bărbatului acela genial, care
dintr'un simplu băiat de tipografia a ajuns
una din cele mai mari celebrități ale lumii
întregi.

Mă aruncași așa-dără în cupeu și
pornii spre palatul magic, în care Edison
locuiesce și pe care-l luminează cu străluci-
rea spiritului său.

Trăsura mea se opresce la pörta gră-
dinei, ce încunjură locuința bărbatului, pe
care mă simțam fericit, că l pot cerceta.

Sării din trăsura și — porțița se deschise
de sine și apoi de sine se închise, după
ce intrai. Trecui prin grădina și mă apro-
piai de ușa casei. Și aici ușa se deschise
de sine și după-ce intrai, se închise erăși
de sine. În vestibul mă oprii. Trebuia în
cele din urmă să vină cine-va, oa să mă
primescă și să mă anunțe. Așteptarea mea
însă fû în zadar și astfel mă hotărîi să 'n-
cerc într'un noroc, ca să dau de stăpânul
casei. De-abia făcui câți-va pași, când din
nou se deschise înaintea mea o ușă și mă
lasă să intru într'o odăi spațioasă și fru-
mos mobilată, ai cărei pereți erau îm-
podobiți cu mai multe tablouri prețioșe.
Și aici nici un pui de om, dără pentru
aceea trei uși în trei părți: una la drępta,
alta la stânga și a treia drept în fața mea.
— Ce era să fac?... Intr'un noroc cercai
la aceea, care era mai aproape de mine,
când auđi sunând la una din celelalte. Mă
întorsei și văđui, că ușa se deschide.

Aha! Acum înțelesei și văđui, că un
spirit nevăđut, dăr binevoitor, îmi arată
oalea. Și avui totă dreptatea. Trecui încă
prin trei-patru odăi și peste tot același
lucru: ușile se deschideau de sine și la

fiă-care pas greșit, pe care îl făceam, în-
cepea să sune. În sfârșit se deschise și ul-
tima ușă, și etă-mă față în față cu dênșul.
Edison îmi întinse amândouă mâinile.

„Îmi pare bine, că mă cercetezi”,
îmi dișe el, „dăr și mai bine îmi pare, că
tocmai dispun de timp și pot să stau de
vorbă cu d-ta, cât îți va plăcé”.

„Ăsta este lucru cam rar la d-ta”.

„Ca să dispun de timp liber?” între-
bă el. „Ba chiar fôrte rar. Mai cu semă
în timpul din urmă am avut atâta de lu-
cru, — încât — după-cum îți pote spune
și asistentul meu, — patru zile și trei
nopti nu m'am putut pune în pat și mân-
carea mea a fost numai pe apucate”.

„Vre-o descoperire nouă?” întrebai eu.

„Așa este: o descoperire nouă; dăr
nu a mea, ci a unui om din continentul
d-văstră”.

„Röntgen?”

„Așa este: Röntgen. Un om glorios.
Cea mai epocală invențiune, ce s'a făcut
vre-odată. Așa de epocală, încât m'a inte-
resat timp de două săptămâni”.

Mă uitai cu uimire la dênșul.

„Ce, ți-se pare puțin?” întrebă el, ri-
dând. „Te asigur însă, că acăsta e grozav
de mult. Inchipuesce îți să și lase cine-va
timp de 14 zile ideile sale la o parte, ca
să se transpună cu totul într'ale altuia. Nu
e lucru mare acesta?”

„Din punctul acesta de vedere, de
bună semă. Și acum...?”

„Acuma sunt gata ou Röntgen. Am
ajuns la ce am voit. Têvile lui Crooke
acuma sunt de prisos; bęșicile mele de
sticlă, pe care le voi pune în vânđare,
fac același serviciu și costă numai o jumę-
tate de dolar. Afară de aceea am construit
pentru rađele lui Röntgen plăci (table) așa
de simțitoare, încât ajunge o optime dintr'o
secundă, ca să se fixeze pe ele chipurile
cele mai evidente. Atâta numai, că con-
struirea acestor plăci pretinde multă pre-
cauțiune și noi am trebuit să lucrăm pro-
vęđuți cu măsoi de sticlă, ca să nu fim
înnecați de gazurile otrăvicioșe. Și astfel
sunt vesel, că am putut isprăvi cu lucrul
acesta”.

„Și cu ce te ocupi acum, decă m'i
dai voie a te întreba?” dișei eu mai de-
parte.

și ale parlamentului sunt: încheierea unui pact favorabil cu Austria și reforma administrației, — probleme grele, recunosc oratorul, însă speră, că ele vor fi rezolvate în mod satisfăcător, grație „înțelepciunii și energiei dovedite“ a ministrului-șef de cabinet.

În răspunsul său, baronul Banffy declară, că „succesele“ dobândite de guvernul condus de dânsul au a se mulțami în prima linie sprijinului partidei liberale și apoi recunosc, că în adevăr problemele, care se impun acum, la pragul mileniului al doilea, în care pășese „națiunea“, sunt: rezolvirea cestiunii pactului cu Austria și reforma administrativă. În privința cestiunii prime ministrul-șef de cabinet se exprimă, ca de obicei în mod foarte nehotărât, întrebându-l frasa:

„După cum am accentuat și cu altă ocaziune, nu putem lua angajamente, cari să atace sau să scurteze interesele statului ungar, dăr nu putem accepta nici o învoială, care să aibă caracterul unui dar față cu statul ungar“. Tot așa de „precis“ s'a exprimat d-l baron și în ceea ce privește reforma administrativă. „Trebuie să fim o astfel de rezolvare“, dăse dânsul, „care să-i dea statului și guvernului puterea de a-și afirma voința sa, dăr așa, ca fi-căruia să i-se lase dreptul de autonomie, care îi compete în sfera sa“. — Ministrul-șef de cabinet nu se îndoiesc, ca cu ajutorul partidei sale va și rezolva cu succes aceste probleme.

Tot așa de pline de elogi și temele reci proce au fost și vorbirile schimbate între deputații liberali, prin rostul deputatului Em. Vargies, și președintele camerei Desideriu Szilágyi. Vargies salută pe Szilágyi ca pe unul din bărbații cei mai însemnați ai Maghiarilor, ca pe unul, care în deosebi prin legea despre căsătoria civilă și-a câștigat merite neperitabile; tot-odată arătă, că „națiunea“ așteaptă încă multe dela „genialul și mult meritatul“ președinte al camerei și anume în prima linie modificarea regulamentului învechit al camerei. — Szilágyi răspunde prin câte-va frase, în care arătă însemnătatea parlamentarismului, susținând, că dieta este dator să țină seamă de toate dorințele, de toate aspirațiunile, cari se ivesc în sinul „națiunii“, — în sinul „națiunii maghiare“, se înțelege, căci la celelalte popore din Ungaria, domnia aces-tia mari nu prea au nici vreme, nici dispoziție să se gândescă.

Pe când în vorbirile celor dela putere toate sunt prezentate în lumina cea mai trandafirie, toate afacerile din statul ungar merg cât se poate de bine, pe atunoi vorbirile schimbate între corifeii partidelor opoziționale cuprind și lucruri ceva mai puțin strălucite, lucruri, cari co-răspund mai mult realității, decât osana-lele celor dela sacul ou grăunțele.

La salutarea lui Em. Hodossy, Ferd. Horánszky, președintele clubului partidei naționale, răspunde partisanilor săi într'o vorbire mai lungă, în care dăse și următo-rele: „Politica noastră se deosebesc în toate părțile ei de politica guvernului; ba ce e mai mult, este contrarul politicii acestuia. O împăcare între partida noastră și a guvernului este prin urmare, din principiu imposibilă. Și mai imposibilă însă este o asemenea împăcare cu un guvern, în frun-tea căruia se află baronul Banffy, care prin faptele sale din timpul din urmă (dela alegeri, de bună seamă) a dat dovadă, că în mâinile sale sunt periclitare nu numai interesele noastre de stat, ci chiar și constituția noastră. Dacă țara are lipsă, sau nu de politica contelui A. Apponyi, nu voiesc să cercetez în momentul acesta. Dacă „națiunea“ are lipsă de această politică, să o urmeze; dacă nu are lipsă, să nu poftescă, ca el (contele) și noi să urmăm o politică stricată și stricăciasă; căci țara are drept să pretindă, pentru ajungerea unor scopuri mai înalte, viața și averea cetățenilor, ba, dacă nu se poate altfel, chiar jertfrea onô-rei politice, — dăr nimenea nu are dreptul să pretindă, ca altul să se cufunde în moșira morală, care este aproape să înghi-tă întreaga noastră viață publică“.

Deputații partidei independente și dela 48, lipsind Fr. Kossuth din capitală, cercetară pe Ignățiu Helfy și-l salutară prin rostul lui Iuliu Iusth, care amintăse în vorbirea sa necesitatea reformei legii electorale, estindându-se dreptul de alegere în cercuri cât mai largi, precum și necesi-tatea reformei casei magnaților. Helfy accentuă pe lângă cestiunea sulevată de Iusth, că partida independentă este dator să ia poziție în cestiia pactului cu Austria în contra ori și cărei urări a cutoei, de asemenea și în contra centralizării admini-strărației în mâinile guvernului. În fine arătă, că partisanii săi trebuie să fiă cu aten-țiune la politica externă, că în oficiu di-plomăției din nou ferbe cestiunea orientală, care interesază așa de mult statul ungar. În privința bănușilor, care s'au ridicat în timpul din urmă asupra partidei indepen-dente (că ar fi cochetat cu guvernul la alegeri), Helfy trece cu dispreț la ordinea zilei, atribuind succesele din campania electorală „curățeniei programului“ și „ac-tivității admirabile“ a lui Fr. Kossuth. — De, o fi și așa!... vorba Românului.

Trecem cu vederea peste visita frac-țiunii ugroniste făcute la seculul N. Bartha, care a declarat simplu, că în decursul alegerilor constituția a fost suspendată, și în-soțim, ca încheiere, pe deputații partidei populare, conduși de abatele-deputat Ion Molbăr, la palatul contelui Nic. M. Ester-házy, unde l'au felicitat pe acesta și pe contele Ferd. Zichy, conducătorii partidei amintite. În răspunsul său contele Zichy

declară, că partida poporală ar fi putut fi reprezentată în dietă printr'un număr cu mult mai mare de deputați, decât la alegeri nu s'ar fi întrebuit împotriva ei toate mijloacele posibile și imposibile. El declară mai departe, că partida poporală va privi ca una din problemele sale cele mai însemnate revisiunea legii despre căsătoria civilă și ca va stărui pentru autonomia bisericiei catolice. Contele Zichy exprimă apoi simpatiile partidei populare din Un-garia față cu mișcarea social-cristină și antisemită din Austria. — Față cu națio-nalitățile, dăse contele, partida va pretinde să se purcedă cu dreptate și ecuitate, căci nu este liberal, nici național, nici lucru creș-tinesc, ca naționalitățile să fiă asuprite. Ten-dința îndreptată împotriva naționalităților trebuie așa dăr să dispară.

Va să dăcă, dintre toți corifeii poli-ticii maghiari numai conducătorul partidei populare a aflat de bine a atinge cesti-unea atât de ardetă a naționalităților. Dacă însă partida acesta va căuta să și realizeze cele promise, vom vedea în de-cursul anului.

CRONICA POLITICĂ.

— 28 Decembrie.

Foile din Budapesta dau ca sigură scirea, că îndată după încheierea desbaterii pactului au să se întempe anumite schimbări în cabinetul Banffy. Anume ministrul de comerț Daniel și ministrul de justiție Erdely vor să se retragă, având de gând Banffy să numescă pe cel dintâi guvernor la Fiume, er pe cel de-al doilea președinte al Curiei. În locul lor Banffy ar voi să aducă în cabinet pe Lang Lajos ca ministru de comerț și pe Emmer Cornel ca ministru de justiție. „Pol. Ert.“ spune, că Banffy încă în Noembrie a făcut propunere Majestății Sale, ca în locul lui Daniel să întărescă pe Lang. Majestatea Sa însă n'a acceptat propunerea, deore-ce Lang e prea tiner. Se conchide de aci, că nici propunerea privitoare la Emmer nu va fi acceptată, deore-ce și acesta e prea tiner. Prin așa actualul ministru de comerț Daniel a ajuns în situațiune strim-torată. El vré să ocupe adecă postul de director la una din băncile de frunte un-gurești și, decât nu se va pute scăpa în curând de portofoliul ministerial, banca va trebui să-și alegă un alt director. — Des-tul că toate aceste schimbări sunt proie-ctate a se face numai după desbaterea pac-tului. Foile opoziționale speră însă, că atunoi are să urmeze o orisă ministerială completă.

Correspondentul din Constantinopol al ziarului „Roma“, organ al d-lui Crispi, a avut o convorbire cu un membru marcant al partidului tinerilor turci, în care acesta i-a declarat, că amnestia dată de curând

Armenilor este o nouă tragere pe sfără a Europei din partea Turciei. Înainte de a se acorda amnestia. Patriarhul armean a fost invitat la Palat, unde i-s'a cerut să supue Sultanului o declarație scrisă prin care să recunoscă cum că responsabil pen-tru măcelurile întemplate sunt Armenii. La refuzul patriarhului, Sultanul a ame-nințat cu exterminarea tuturor Armenilor din Orient. În urma acestei amenințări patriarhul a cedat. Printre Turcii amnes-tiați nici unul nu face parte din partidul tinerilor turci. Din potrivă, au mai fost arestați 27 elevi ai școlii militare. Părerea interlocutorului corespondentului ziarului „Roma“ este, că în primăvară va izbucni o revoluție generală și că tinerii Turci, Druși, Arabi, Greci și Macedoneni, cu toții se vor răscula contra stăpânirii turcesc. „Bieții Ar-menii, a dăse el, prepară un atentat teribil; șeful poliției însă mi-a incredințat, că din partea Sultanului a primit astfel de ordi-ne, încât istoria va dăse odată: „A esis-tat când-va o nație numită armenescă, dăr a fost exterminată în câte-va zile prin vo-iunța unui singur om“.

Din Camera română.

Sedința dela 16 (28) Decembrie.

D-l N. Fleva, continuând vorbirea sa, întreruptă în sedința trecută, dăse: Trebuie odată să o rupem cu sistemul de-a face promisiuni în opozițiune și a nu le înde-plini la guvern. Critică apoi éráși con-du-cerea partidului, organizația lui și șefa d-lui Sturdza, apoi răspunde d-lui Djuvara, criticând atitudinea acestui tiner deputat, care a alergat la conservatori, la liberalii-conservatori, la disidenți și la liberali. D-l Fleva vorbește de-o „francmasonerie bud-getară“, care există și aci; s'au schimbat numai ómenii, dăr sistemul a rămas. În fine stăruie pe lângă descentralizarea admi-nistrativă, reformă promisă anul trecut la Meșagiu; mai cere o lege asupra incom-patibilității parlamentare și libertății indi-viduale, reforma impozitelor și modificarea legii electorale și dăse, că revisiunea con-stituției se impune.

D. Xenopol se ocupă de actele și de personalitatea d-lui Fleva. Dăse că aceste vede numai libertățile publice amenințate, și nu se preocupă de cestiunile mari, ci numai de constituționalismul și liberalis-mul vag. În fine pretinde, că nici un act politic al d-lui Fleva nu a f. st. serios.

D. C. Stoicescu, ministru de externe, răspunde mai întâi printului Gr. Sturdza. (Acastă parte a discursului său am repro-dus'o în numărul trecut de Duminecă). Mai departe ministrul deplânge violența de limbăgiu a d-lui Djuvara. Se ocupă apoi de d-l Fleva, care dăse, e o figură mar-cantă. Când a eșit din minister, d-l Fleva, în loc să-și ia locul printre căpeteniile par-tidului s'a declarat vrășmas al liberalilor.

„Acum?“ ... și un zimbet fin, aproape imperceptibil, se zări pentru un moment în fața lui. „Cu o mie de lucruri de-o-dată“.

„Cetiam, că ai inventat nise arme, care...“

„A, nici poveste“, mă întrerupse el repede. „Nu mi-am bătut nici când capul cu astfel de lucruri, deși nu pot dăse, că la cas de lipsă m'ași da înapoi și n'ași face patriei mele toate serviciile, ce mi-ar sta în putință. Nu... Ce mă preocupă acum, e cu totul alt-ceva. Ce ai dăse d. e. despre o telegrafie cu celelalte planete?“

„Cu celelalte pla...“

„Da, cu celelalte planete. Nu e vorbă, suntem încă departe, foarte departe de reali-sarea acestei idei... dăr totuși este un grăunte de posibilitate. — Cunosc muntele Ogden?— Nu?... Este muntele meu de fier, din care scoot cel mai bun fier din lume. Muntele acesta l'am prefăcut în modul cel mai simplu într'un magnet“.

„Într'un magnet?“

„Da, magnetul cel mai uriaș, pe care și-l poți inchipui cineva. Sârmele izolătoare,

cu care am înoujurat muntele, le-am îm-preunat cu megafone, telefoane și cu alte instrumente simplitoare, și am constatat, că în liniștea nopții se aud nise duruturi (sgo-mote) particulare. Aceleași rezultate le-am obținut pe o linie dintre New-York și Bos-ton. Și aici am constatat nise preturbări seismice, care nu stau în legătură cu nici un curent de pe pământ și care nu se pot esplica, decât numai prin mișcarea plane-telor și prin curentii electrici, cari trec dela stea la stea, dela un sistem solar la altul. Aceste constatări deschid o mare perspectivă pentru viitor... În genere câte schimbări are să aducă viitorul cu sine!... Cum o să se schimbe d. e. numai circula-țiunea pe strade și drumuri! — Pe jos, de bună seamă nu va mai umbla nimenea și oai de-asemena vor dispără cu totul. Peste tot motori și numai motori“.

„Motori electrici, se înțelege“.

„Nu,“ reflectă Edison. „Eu cred, că viitorul cel mai apropiat este al motorilor de gazolin sau de petrolu, — de nu om-va se va descoperi o nouă putere sau o baterie puternică, care să ne pōtă oferi forța necesară cu spese mai puțin“.

„Și aerostatică?“ întrebai eu, voin-d să-i cunosc părerea și în privința acesta.

„O, de bună seamă și acesta va fi în curând un mijloc obștesc de întrebuintare și-și va ocupa locul său între celelalte mij-lōce de comunicațiune, cum erau, de pildă, mai nainte corăbiile cu pânze. Mai întâi de toate însă cred, că în curând vom avé un sport aerian foarte dezvoltat și nu este departe timpul, când societățile noastre vor aranja întreceri în aer, după cum aranjază acum pe apa rîurilor, lacurilor și chiar și pe mare“.

„Bine înțeles, decât se va inventa ba-lonul dirigiabil sau o mașină de sburat, care să se pōtă conduce cu siguranță“.

„Să se inventeze?... S'a inventat deja, amice. Ia privește!“ Și Edison se ridică și-mi arătă un mic model, un model de vas cu pânze. „Veți“, dăse el, „asta este corabia mea aeriană. Principiul, pe baza căruia se pōtă construi, este foarte simplu. O corăbioră ușoră făcută din bambus sau din aluminiu, catargurile tot din bambus și provădută cu pânze, ca ori și care altă corabie. Vântrelele trebuie să fiă însă de

mătase și nu simple, ci duple. Vântrelele acestea duple se umplu cu gaz și anume astfel, ca volumul gazului să fiă în stare a ține vasul în aer, fără ca vântrelele să-și schimbe forma lor de vântrele. Puterea mișcătoare este vântul, același vânt, care până acum trecea de cel mai mare duș-man al mașinelor noastre aeriane. Cu ajuto-rul lui de aici înainte vom pute circula prin aer cu aceeași siguranță, cu care pu-tem pluti pe mare. Se înțelege, că cu această idee nu mă mai ocup mai departe. E prea simplă și succesul e afară de ori-ce îndoială. Ceea-ce mă preocupă cu mult mai mult, este o cestiune național-economică“.

„Cum se pōtă?“ esclamai cu mirare.

„Da, cestiunea hranei poporului. Și în privința acesta cred, că voi ajunge la rezultat și voi pute rezolva cestiunea cea mai ardetă din lume, cestiunea stoma-chului“.

„Dăr în ce mod?“

„Asta este secretul meu și în privința acesta acum încă nu pot spune nimic...“

Trad. X.

Trecând la cestiunea metropolitană, dl Stoicescu, dice că e nedrept, că liberalii au stărnit această cestiune. Ei au moștenit-o dela conservatori; aceștia au început lupta contra lui Ghenadie. Ia în apărare stătuina guvernului în această cestiune și reproșează d-lui Fleva de a voi să agite spiritele cu pretinsa propagandă catolică; regretă că acesta face o agitație religioasă, punând în joc catolicismul și pe Suveran. Suntem hotărâți, încheie ministrul, să ne ocupăm de progresul țării, de reformele necesare.

D-l Marghiloman accentuează politica din afară, constatând cu satisfacțiune, că partidele de guvernământ au avut, pe acel teren, aceeași cale. Face apoi bilanțul partidului liberal de când a venit la putere și constată, că liberalii n'au dat nici o lege, nici o reformă, de ôre-ce reducerea gendarmeriei și a subprefecților nu se numesc reforme.

Amintesc apoi campaniile duse de liberali în contra legii maximului și a miștelor, a gendarmeriei rurale și în cestiunea națională. Tôte aceste cestiuni au fost sleite, la venirea liberalilor la putere, și un aneajament luat în opoziția n'au fost ținut.

În cestiunea Metropolitanului Ghenadie, dice d-l Marghiloman, noi câți-va conservatori (Junimiștii) nu ne-am amestecat, ceea-ce a revoltat însă opinia publică în această cestiune a fost tolerarea ilegalităților și transformarea cabinetului unui judecător de instrucție în oficiu de șanagiu.

Încheie dîcînd, că atunci când asemenea lucruri nu se vor mai petrece în silul partidului liberal, atunci va începe și pentru acest partid o eră nouă.

Ședința dela 17 (29) Decembrie

Președintele consiliului P. S. Aurelian, răspunzînd d-nului Marghiloman dice, că politica liberală a dat cele mai strălucite rîde și a contribuit la propășirea Statului.

Întru cât privește critica adusă reformelor liberale, d-l Aurelian spune, că nu-și amintesc ca partidul liberal să fi luat un aneajament în opozițiune fără a-l îndeplini. Am făgăduit desființarea legii maximului. Când timpul va veni vom desființa-o, fiind o lege rea și vexatorie prin excelență. Am făgăduit noi ôre desființarea legii minelor? Nici unul din fruntașii partidului nostru n'a luat un asemenea aneajament fiă în parlament, fiă în întruniri publice.

Cestiunea națională? Dér n'am luat nici un aneajament în această cestiune. Ori cînd veți voi sunt gata să stau la vorbă cu d-vostră. Aș dori să mi-se arate sub ce raport partidul național liberal a adus prezențiia cestiunii naționale.

Contestă apoi, că partidul liberal ar fi lovit în instituțiunile și legile țerei și susține, că partidul acesta a luat o parte minșă la regenerarea țerei. (Aplause).

Ni-se vorbește de ocultă, dice d-l Aurelian. Care ocultă? Ni-se spune, că ocultă este în Bancă și în credite. Nu ne dăm sîma de asemenea cuvinte. Despre care ocultă ne vorbește dér d-l Fleva? Aceste aședăminte fac onôre statului nostru, deși displac d-lui Fleva.

D-l Aurelian declară, că nu pricepe modul de a face opoziție al d-lui Fleva. Susține, că partidul liberal e democrat și că d-l Fleva, care nu pôte avé monopolul democrației. Contestă d-lui Fleva dreptul de a spune, că liberalii nu sunt democrați.

După terminarea discursului d-lui Aurelian discuția se închide și Camera ia în considerare proiectul de Adresă cu mare majoritate.

SCRIRILE ȚILEI.

— 23 Decembrie.

Biserica Sf. Nicolae din Schei: *Joi*, a doua zi de Crăciun, în 26 Decembrie v. va predica părintele diacon, Ioan Priscu. — *Duminică* în 29 Decembrie v. va predica părintele Nicolae Fizeșan, capelan militar gr. or., care n'a putut predica, precum s'a

fost anunțat, în 6 Decembrie v. din cauză, că toamă în dimineața acestei zile s'a contramandat ordinul d'a merge soldații la biserică.

—o—

Patronul Țiganilor. Foile pestane scriu, că dîlele aceste Rigo Iános a primit la locuința sa o deputațiune a Țiganilor musicanți. Rigo, după cum spun cei din deputația, a promis pe cuvîntul său de onôre, că va dărui societății de Țiganii musicanți ce se va înființa 2000 fl.

—o—

Milîone pentru institutul Pasteur. O telegramă din Paris anunță că baronesa Hirsch a dărui institutului Pasteur de acolo 2 milîone francoi.

—o—

Distincțiunea lui Menelik. Negusul Menelik a oferit Sultanului Abdul Hamid ordul sigilului lui Solomon. Distincțiunea a fost predată Sultanului în 1 Ianuarie n. de către doi secretari ai lui Menelik, dimpreună cu o scrisore autografă.

—o—

Iroși dela Brașov la București. Suntem rugați a anunța, că o societate de 9 tineri români din Schei vor pleca de sîbători, ca „iroși“, la București, avînd uniforme frumoșe și fiind bine pregătiți. Conducătorul lor este Nicolae Loga. Tinerii apelază la sprijinul publicului bucureșean.

—o—

Băile de abur, de vană și de hidroterapiă dela gimnasiul român din loc vor fi închise atît în ziua primă de Crăciun, cât și în ziua de Anul nou și Boboteză 1 (13) și 6 (18) Ianuarie.

—o—

Rectificare. În articolul de fond din numărul ultim (282) de Duminică al fîiei noastre, pagina 1-ă, colôna a 2-a, rîndul 2 și 3 de jos în sus, s'a străcurat o erore ce conturbă sensul. În loc de: „subordonând întotdeauna interesele sfîntei cause intereselor și dorințelor lor proprii“, este a se ceti corect: „subordonând întotdeauna interesele și dorințele lor proprii intereselor sfîntei cause“.

Sciri mîrunte din România. Principele și Principesa României au sosit Vineri sîra în București, după o absență de aproape două luni din țară. Regele și Regina au eșit la gară întru întîmpinarea lor. Pe peron se aflau și toți miniștrii cu dîmnele. La Palat, după-oe Principii moștenitori își mbrățișară copiii, micii principii, Carol și Elisabeta, prîndîră cu Suveranii, ér după aceea părăsiră palatul regal, mergînd la Cotroceni.

— „Monitorul Oficial“ publică decretul prin care se aprobă *budgetul căilor ferate române* și a serviciilor anexe pe anul 1897. Acest budget însumeză cifra de 56.073.300 lei la venituri, și 39.247.324 lei la cheltueli, cu un excedent de 16.285.976 lei.

— Fostul Metropolitan Ghenadie Petrescu a vizitat Vineri după amîzi pe d-l Lascar Catargiu, la care a stat o oră. În urmă a mers la Metropolitanul-primat Iosif Gheorghian. Fostul metropolitan, care va petrece sîrbătorile în capitală, e găzduit de d-l Fleva.

— D-sîra Maria Cocea, licențiată în științele fizice dela Universitatea din Iași, este numită în postul de chimist expert la Institutul de chimie din Iași.

— „Monit. Oficial“ desminte scirea adusă de „Epoce“ despre rîscola Țiganilor din Budești-Ilfov. Nici o rîscolă n'a fost în această comună.

A patra conferență publică.

Seria conferențelor, arangiate în decursul acestui post al Crăciunului la inițiativa Reuniunii femeilor române din orașul nostru, a încheiat-o ieri d-l preot dela biserică S-lui Nicolae, Dr. Vasilie Saftu. Tema tractată de d-sa era: „Păreri diferite despre dezvoltarea inteligenței“.

Cu multă dibăciă soiî conferențiarul sî introduceă pe ascultători în obiectul difioil al temei tractate, fără a-i obosi cât mai puțin prin subtilități teoretice. Din contră, prin expunerii narative bine alese și pline de umor, prin exemple vii scîse din prexa vieții și prin observări glumețe, întrefesute ici-colea în expunerea temei, conferențiarul isbuti să facă, ca conferența

sa să fiă nu numai instructivă, ci în același timp și fôrte cu spirit și interesantă.

Începutul îl făcu prin a arăta, că între prelegerea sa și între cele trei prelegeri de mai înainte există o anumită conexiune de idei.

Revenind după acestea asupra temei, conferențiarul istorisese, că în primăvara anului 1891 a făcut o excursiune la Nicopol, orășei istorice de pe malurile Dunărei, locuit în cea mai mare parte de Bulgari și Turci. Aci s'a dus la școlă turcească pentru ca „să vadă, cum se desvîlta inteligența acolo. Pe învățator l'a aflat stînd turcesce jos pe rogojină, „desvîltînd inteligența bășetilor“ fumînd dintr'un ciubuc. S'a dus apoi la școlă bulgărească, cu 6 clase. Deși școlă primară, învățatorii erau împărțiți după specialitate: unul propunea matematica, altul chemia etc. Întrebînd pe directorul, că ce trebuie să soie un absolvent al școlii lor, i-a răspuns, că *formele*, cu cari sî se adreseze către autoritățile statului, bună-ôră o petițiă corectă către *bucovnătă ministerită* (ministrul instrucțiunii publice), către *buclucătă ministerită* (ministrul derîsboiî), *gâlceavătă ministerită* (ministrul de justiția) etc.

Conferențiarul se întorse apoi la obiectul strict al conferenței, arătînd condițiile principale ale desvîltării inteligenței, cari sunt în locul prim cele cinci simțiri și organul vorbirei. Ochii și urechile sunt ușile inteligenței, și cu tôte acestea părinții atît de puțin se interesează de aceste organe ale fiilor lor. Nôptea, mama aprinde de-o dată o lumină înaintea ochilor micului copil și prin trecerea acîsta repede dela întunec la lumină s'a paralisat organul vederii copilului; sîu că un sunet puternic la urechia lui i-a nimicit timpanul, paralisîndu-i astfel organul auzului etc.

Fôrte decisive sunt apoi pentru desvîltarea inteligenței primele impresiuni din afară, ce le primesce copilul cu ajutorul sensurilor. Este datoriată părinților, ca primele impresiuni ale fiilor lor să fiă cât mai corecte și mai multilaterale, fără de-a fôrta însă nimic. Cînd copilul întrebă ceva, sî i se dea întotdeauna lămuriri corecte, dér nici-odată să nu premîrgă impresiunii cuvîntul, ci cuvîntul să premîrgă impresiunii. Adeceă nici-odată să nu i se vorbească despre un obiect, pe care copilul nu l'a vedut; ér deocă avem de-a face cu obiecte, pe cari nici-decum nu i le putem presenta copilului, atunci cel puțin să li-se arate chipurile lor și numai după aceea să li-se spună numele. Va să dică întăiu obiectul, al doilea noțiunea și numai în linia a treia numele sîu cuvîntul etc.

În reasumat conferențiarul arată ca primele condițiuni ale inteligenței: corp sănătos; sensuri normale, întregi și cultivate; primele impresiuni să fiă multe și corecte; imitațiă corectă, comparațiă justă etc. Prin acestea se formeză ideile, din idei judecățile, din judecăți silogismele. Baza tuturor acestora o constituie noțiunile logice, ér acestea representă aceea, ce numim inteligență.

Conferențiarul termină cu o aneodotă hazlie, care a produs multă ilaritate în public. D-sa a fost viu și îndelung aplaudat.

Producțiuni și petreceri.

Societatea academică social-literară din München „România“ invită la a IV-a *ședință generală*, ce va avea loc Marți în 5 Ian. n. 1897 în sala dela Restaurantul „Apolo“. Începutul la 8 sîra. Pentru ocomitet: Constantin B. Kretzoiu president; Ioan Iosif Seopul, secretar.

*

Tinerimea română din Cristian, lângă Brașov va arangia în sîra zilei de 1 Ianuarie (Anul nou). O petrecere cu dans în sala hotelului „Pomul verde“. În paușă se va juca „Călușorul“ și „Bătula“. Intrarea 60 or. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci populare.

*

În Boița se va da o Producțiune teatrală-musicală, *Joi*, în 26 Decembrie v. c. (a doua zi de Crăciun) în sala cea mare a

școlii rom. gr.-or. din Boița Începutul la 7 ôre sîra. Venitul curat este destinat în favorul bibliotecii școlare de-acolo. Intrarea: loc I de persoană 50 or.; locul II 40 or.; loc III 30 or.; galeriă 20 or. Oferte maritimîose se primesc cu mulțămîtă și se vor chita pe cale publică.

Programa: 1) „Revederea“, cor de G. Ștefănescu. 2) „Despre lux“, dialog de I. P. Reteganul. 3) „Țiganul cu Rusul“, aneodotă de T. Speranța. 4) „Latina gîntă“, cor. 5) „Cum se îmbogățesc Țidani“ dialog de I. P. Reteganul. 6) „Mărirea strămoșilor“. declamațiune de G. Ștefănescu. 7) „Dumineca cea mare“, cor de G. Ștefănescu. 8) „Limbă și lege“, dialog de I. P. Reteganul. 9) „O dimineață pe Surul“, declamațiune de A. Mureșianu. 10) „Punguța cu doi bani“, de I. Creangă. 11) „Nascerea lui Christos“, piesă teatrală în 4 acte de P. Bancilă. 12) „O ce veste minunată,“ cor. După producțiune joo.

ULTIME SCIRI.

București, 2 Ianuarie. În budgetul viitor se vor prelimina sumele necesare pentru procurarea a *trei corăbii mari* pentru linia de navigațiune Constanța-Anvers-Rotterdam.

DIVERSE.

Preamblarea de Crăciun a împăratului Wilhelm. Împăratul Germaniei și de astă dată și-a făcut preambularea sa tradițională din ajunul Crăciunului. În preambularea sa a împărțit muncitorilor, pe cari-i a întîlnit mărei nôuș. După amiazi pe la 2 ôre. Împăratul a părăsit noul palat și și-a început preambularea sa prin parcul Sanssouci. Împăratul a plecat la preambularea numai singur, fără suită, în mînu numai cu biciul de călărit. Muncitorilor din parcul dădu fiă-căruia câte două mărei, ér îngrijitorului lor 10 mărei. Pe drum Împăratul se întalni cu o oătă de muncitori și unuia dintre aceștia îi dădu din erore 10 mărei. Muncitorul voi să-i dea înapoi 8 mărei, împăratul însă îi răspunse: — „Împarte-i numai pretine între ceilalți“. În afară de parcul pe strada Obelisc, ce duce spre Postdam se apropiară de Împărat o mulțime de muncitori. Acestora împăratul le împărți asemenea mărei, dér fără să mai greșescă. Un călăuz cunoscut în Berlin, și pe care în Potsdam îl numesc ômenii în batjocură „d-l profesor“, de-asemenea întinse, și el pălăria spre împărat, acesta însă între risetul muncitorilor, ce-l încunjurau, îi refuză darul. De-acî împăratul porni spre comuna Eich și pe drumul țării întalni pe trei elevi ai măestrului de lăcătuș Hiob cari duceau în spate o mulțime de lucruri în casarma militară, acestora încă le dădu mărei. După acîsta îndată se întalni cu-o trăsură trasă de doi căni. Intrîna ședea o țerancă bătrână, care în mânia ei injură, că împăratul îi opri trăsura. — „Dér d-ta nu voesci să capeți nimic de Crăciun?“ întrebă ridînd împăratul pe bătrîna țerancă, și îi aruncă cinci mărei în trăsură. După ce împăratul s'a depărtat de țerancă, unii dintre oficerii îi spuse pe cine a injurat ea. Bătrîna țerancă atunci înspăimîntată alergă plîngînd în urma împăratului, cerîndu-și ertare. Împăratul cu vorbe blînde îi spuse că o ertă și că nu se supără pe ea.

În mare nedumerire. Un student dela o universitate nemțescă sta într'o zi fôrte posomorit într'un restaurant. Un prieten al sîu îl întrebă: „Dér ce e cu tine, sîte? Ce ești așa de necăjit?“ — Cum naiba să nu fiu necăjit, căci tata mîi sorie, să ved și să-mî fac odată esamenul!“ — „Ei și?“ — „Veți, sunt în cea mai mare nedumerire, căci nu-mî pot aduce aminte cum m'am învoit acum șapte ani cu bătrînul: să invet drepturile, sîu medicina?“

Literatură.

În Tipografia diecesană din Arad a apărut: *Cântări la Nascerea Domnului și alte sîrbători*, culese și arangiate de Nicolae Velcu, învățator. Edițiunea II, revîscută. Format mic de 20 pag. Prețul 10 or.

Călimdarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, a eșit de sub tipar și se espedeză dîlnic. Acest călimdar întră acum în anul al 5-lea, avînd un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în călimdar se cuprind și mai multe chipuri frumoșe. Pe pagina primă se află portretul feroicului întră pomenire *Ioan Barac*, marele scriitor poporal dela începutul acestui veac, ăr în text se află scrisă istoria vieței și lucrării lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și înmulțindu-o după trebuințele ivite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în fă-care Duminecă. Pentru a economisi din spațiu, măsurile de lungime și greutate, competențele de timbre și tacse, taxele pentru postă și telegraf etc. s'au cules cu litere micî de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisori și pachete s'au adus pe lung și pe larg după cele man nouă ordinațiuni postale. Têrgurile sunt de-asemenea îndreptate și corectate. Urméază Introducerea de *Ioan Georgescu*, și apoi vine partea literară. Acéstă parte este mult mai bogată ca în călimdarele din anii trecuți, cuprîndînd ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumoșe istorisiri, poesii etc., tôte scrise pentru popor și fôrte interesante. În partea economică de asemenea se află o seriă bogată de articuli de mare interes pentru plugari, precum: Rotațiunea în economia comassată, Lucrarea pămîntului, Tovărășile economice, Intrebuițarea vasilor la lucru, Pășunatul vitelor, Văruiul

grăului de sémîntă, Legumele bostănóșe, Culesul și păstratul pómelor și altele. La urmă vin felurite povețe, glume etc. cum și o mulțime de anunțuri.

Călimdarul se află de vîndare la „Tipografia A. Mureșianu” în Brașov și la librăria N. Ciureu; costă și de astă-dată numai 25 cr., ăr trimis prin postă 30 cr. Celui ce cumpără de-odată mai multe esemplare, li-se dă rabatul cuvenit. Mai cu inlesnire se pôte comanda de-odată cu inoirea abonamentului la „Gazeta Trans.”

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Ianuarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.55
Renta de coróne ung. 4%	99.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emia.	120.25
Bonuri rurale ungare 4%	97.40
Bonuri rurale croate-slavone.	97.40
Imprum. ung. cu premii	151.—
Losari pentru rez. Tisei și Segedin.	137.25
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de argint austr.	101.80
Renta de aur austr.	182.95
Losuri din 1860	144.25
Aoții de ale Băncei austro-ungară.	947.—
Aoții de-ale Băncei ung. de credit.	415.—
Aoții de-ale Băncei austr. de credit.	377.75
Napoleondori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.80

London vista	119.90	Rente de coróne austr. 4%	100.55
Paris vista	47.52 1/2	Note italiene	45.45

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA” de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratóre** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural—de un gust și efect prea plăcut și binefăcător—va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Oreștie: la Németh János.

Cu tótă stima:

Administrațiunea isvorului „MATILDA.”

JOSEF GYÖRGY,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal										Ghiriș — Turda													
Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren accel.				
10 —	8.05		8.05	2.00	pl.	Viena	sos.	1.55		1.55	7.20	6.20	7.33	11 —	5. —	10.21	Ghiriș		5.05	10.50	3.20	9.12	
8.30	2.15		5.45	9.15	↓	Budapesta	↑	7. —		7.40	1.50	8.10	7.53	11.20	5-20	10.41	Turda		4.45	10.10	3.00	8.52	
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28											
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P. Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17											
3.42	7.08		1.48	2.11	sos. ↓	Oradea-mare	pl. ↑	11.04		2.37	8.43	11.32											
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl. ↓	Mező-Telegd		10.07	7.10	2.01	8.11	10.42											
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08											
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Bratoa		9.10	5.38			9.50											
5.43		3.51	4.06			Ciucia		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19											
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		B.-Huedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37											
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		Ghârbău		6.54	3.18			7.37											
8.07		7.32	6.24			Clușiu	pl. ↓	6.13	2.23	11.01	5.23	7. —											
8.34	10.37	8.21	6.59	5.55	sos. ↓	Apahida	pl. ↑	5.24	10.45	4.25	6.45												
8.49	11.10	8.40	2.17	6.11		Ghiriș		5.02		9.23	2.55	5.12											
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27		Cucerdea		3.06	8.49	2.25	4.33												
10.12	12.30	10.40	4.45	7.27		Uiuóra		2.49		2.08	4.27												
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Vințul de sus		2.41		2.00	4.20												
11.01	1.09	11.49	6.08			Aiud		2.17	8.23	1.38	3.59												
11.09	1.16	11.59	6.19			Teiuș	pl. ↓	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38											
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17	sos. ↓	Crăciunel	pl. ↑	3.18	1.29		12.57	3.06											
11.48	11.55		8.33	8.38		Blașiu		12.55		12.32	2.40												
12.05		1.30				Micăsasa		2.48	12.40	11.59	2.26												
12.33		2.08				Copșa-mică	pl. ↓	12.01		11.28	1.54												
12.47		3.11				Mediaș	pl. ↓	2.15	11.41	11.10	1.35												
1.18		3.31				Elisabetopol	pl. ↓	2.12	11.14	11.05	1.01												
1.34		3.46				Sighișora		10.55	10.48	10.48	12.45												
2.13		4.08				Hașfalău		1.40	10.21	10.18	12.16												
2.32		4.45				Homorod		1.06	9.42	9.43	11.33												
3.04		5.27				Agoștonfalva		12.52	9.12	9.19	11.16												
3.40		6.12				Apășta		11.54	7.45	7.38	10.03												
4.03		7.50				Feldióra		7.02	7.02	7.22	9.25												
5.34		8.37				Brașov	pl. ↓	11.11	6.36	6.48	9.01												
6.12		9.07				Timiș	pl. ↓	5.58	6.33	6.33	8.28												
6.41		9.40				Predeal	pl. ↓	10.10	5.08	5.57	7.48												
7.16		10.25				București	pl. ↓	10.05	5.20	5.20	8.28												
8. —		12.26						9.39	4.14	4.14	8.01												
3.55		11. —						9.12	3.32	3.32	8.01												
4.40		1.11						5.35	9.15		3.15												
5.10		8.30																					
12.00																							

Nota: Orele însemnate în stînga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnăză orele de nopțe.